

plaaag geworden (De Prins & Puplesiene, 2000; Gilbert, 2001; De Prins & De Prins, 2001), Frankrijk is bereikt (Lieutier, 2001) en in Nederland is de soort inmiddels ook in de noordelijke provincies Drenthe en Groningen gevonden, hoewel daar nog lang niet overal (S. Kofman, persoonlijke mededeling). In 2001 is de plaag bovendien fors groter dan in 2000 (H. Stigter mondelinge mededeling). Een Nederlands verspreidingskaartje samengesteld door H. Stigter is ook te vinden op internet (Anonymus, 2001). Het internet geeft heel wat meer informatie over deze soort als men de naam in een zoekmachine intikt (852 hits op 16 juli 2001!). Erg veel aandacht gaat uit naar de bestrijding, waar ik enige vraagtekens bij zet: vermoedelijk zal de plaag overal vanzelf overgaan na enkele jaren. Verdwijnen zal de soort wel niet meer: het is een vast element van onze fauna geworden. Helaas leidt de plaag hier en daar tot paniekmaatregelen zoals het kappen van alle kastanjabomen (De Prins & De Prins, 2001). Het feromoon is inmiddels ook bekend (Svatos et al., 1999; Hoskovec et al., 2000) en kan hopelijk dienen voor een milieuvriendelijker bestrijding van de vlinder. Diverse Europese landen werken nu samen in het door de EU gefinancierde project CONTROCAM (Anonymus, 2001) om de soort effectief te bestuderen en bestrijden.

Dankwoord

Ik wil Henk Stigter en Stans Kofman hartelijk danken voor informatie en het doorgeven van waarnemingen.

Literatuur

- ANONYMUS, 2001. *The horsechestnut leafminer Cameraria ohridella. Welcome to the Cameraria-Homepage!* <http://www.cameraria.de/controcac.html>.
- DE PRINS, W. & J. PUPLESIENE, 2000. *Cameraria ohridella*, een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Gracillariidae). – *Phegea* 28: 1-6.
- DE PRINS, W. & J. DE PRINS, 2001. The occurrence of *Cameraria ohridella* in Belgium (Lepidoptera: Gracillariidae). – *Phegea* 29: 81-88.
- GILBERT, M., 2001. *Cameraria ohridella* à Bruxelles. – <http://www.ulb.ac.be/sciences/bioancel/cameraria/main-fr.htm>.
- HOSKOVEC, M., D. SAMAN & A. SVATOŠ, 2000. Synthesis

of (8E,14Z)-tetradeca-8,10-dienal, sex pheromone of horse chestnut leafminer (*Cameraria ohridella*) and all its geometrical isomers. – *Collection of Czechoslovak Chemical Communications* 65: 511-523.

- LIEUTIER, F., 2001. *Cameraria: un nouveau ravageur du Marronnier d'Inde en France*. – <http://cameraria.orleans.inra.fr/>.
- STIGTER, H., A. VAN FRANKENHUYZEN & L.G. MORAAL, 2000. De paardenkastanjemineermot, *Cameraria ohridella*, een nieuwe bladmineerder voor Nederland (Lepidoptera: Gracillariidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 60: 159-163.
- SVATOŠ, A., B. KALINOVÁ, M. HOSKOVEC, J. KINDL, O. HOVORKA & I. HRDÝ, 1999. Identification of a new lepidopteran sex pheromone in picogram quantities using an antennal biodetector: (8E,10Z)-tetradeca-8,10-dienal from *Cameraria ohridella*. – *Tetrahedron Letters* 40: 7011-7014.

Erik J. van Nieukerken, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Postbus 9517, 2300 RA Leiden.

Leptus mariae (Acari: Erythraeidae) parasiterend op bladkevers (Coleoptera: Chrysomelidae)

In juni 2001 vond ik in de omgeving van Zeist (provincie Utrecht) een exemplaar van *Luperus longicornis* (Fabricius) met een opvallende rode "vlek" op het dekschild ter hoogte van de schouder. Bij nadere beschouwing bleek het geen vlek maar een mijt te zijn. Tijdens die zelfde dag vond ik in hetzelfde gebied nog twee andere bladkeversoorten met een vastzittende rode mijt: een exemplaar van *Cryptocephalus parvulus* Müller met een mijt aan een poot en een exemplaar van *Lochmaea caprea* (Linnaeus) met een mijt die vastzat aan het dekschild ter hoogte van de schouder.

De waarnemingen werden gedaan in een afwisselend heidegebied tussen Zeist en Austerlitz. Het gaat deels om jonge vitale heide, deels om oude heide, plaatselijk een zandverstuiving, veel naaldbos en verspreid, maar door het hele terrein aanwezig, berken. De bladkevers met de er aan vastzittende mijten werden verzameld en gedood met ethylacetat. De mijt die op *Luperus* zat liet los; de andere twee bleven met hun gastheer verbonden. Vervolgens zijn de mijten, al of niet met gastheer, in alcohol geconserveerd. De mijten zijn

door Dr A. Fain (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Brussel) gedetermineerd als *Leptus mariae* Haitlinger. Gastheren van *L. mariae* zijn *Phyllobius pomaceus* Gyllenhal (Coleoptera: Curculionidae), *Lagria hirta* Linnaeus (Coleoptera: Lagriidae) en *Cicadetta montana* Scopoli (Homoptera: Cicadidae). *Leptus mariae* is in Nederland eerder gevonden met als gastheer *Dryobius roboris* (Linnaeus) (Aphidoidea) (Fain et al., 1992).

Van een andere soort uit het genus *Leptus*, *L. ignotus* Oudemans, is parasitisme op de bladkever *Phratora laticollis* (Suffrian) uit Nederland bekend (Santiago-Blay & Fain, 1994).

Van het genus *Leptus* zijn alleen de larven parasitair en ze blijken niet erg gastheer-specifiek te zijn (Santiago-Blay & Fain, 1994). De mijtenlarven onttrekken lichaamssappen aan het lichaam van de gastheer. Over de invloed van parasitaire mijten op bladkeverpopulaties is weinig bekend. Omdat er zo weinig bekend is over deze relatie is het raadzaam om waarnemingen zo goed mogelijk vast te leggen. Verzamelen van de uiterst lastig te determineren mijten is dan noodzakelijk. De gastheer en de mijt moeten goed geconserveerd worden (in alcohol of beter nog in Koenike vloeistof, een mengsel van glycerine, water en ijsazijn in de verhouding 5:3:2) en aangeboden aan een mijtenspecialist. De hier genoemde exemplaren zijn opgenomen in de collectie van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen te Brussel.

Dankwoord

Graag wil ik Alex Fain bedanken voor de determinatie van de mijten.

Literatuur

FAIN, A., J.-Y. BAUGNÉE & F. HIDVEGI, 1992. Acariens phorétiques ou parasites récoltés sur des Hyméno-

ptères et un Homoptère dans la région de Treignes, en Belgique. – *Bulletin et Annales de la Société Royale Belge d'Entomologie* 128: 335-338.

SANTIAGO-BLAY, J. A. & A. FAIN, 1994. Phoretic and ectoparasitic mites (Acari) of the Chrysomelidae. In: *Novel aspects of the biology of Chrysomelidae* (P. H. Jolivet, M.L. Cox, & E. Petitpierre eds.): 407-417. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht.

Ron Beenen, Martinus Nijhoffhove 51, 3437 ZP Nieuwegein.

Verspreiding van *Lithophane leautieri* in Nederland

In het november-nummer van Entomologische Berichten werd een artikel gepubliceerd over de vestiging van *Lithophane leautieri* (Boisduval) (Lepidoptera: Noctuidae) in Nederland. Door een fout is figuur 3, de verspreiding van de soort in Nederland, weggevallen. Hierbij vindt u alsnog de bedoelde figuur afgebeeld.

A. M. Baaijens, Grote Abeek 40,
4388 VW Oost-Souburg.

Verspreiding van *Lithophane leautieri* in Nederland.